

Miljödepartementet

m.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: anna-karin.rosman@regeringskansliet.se

Stockholm 2020-06-17

Remissvar avseende:

Promemorian *Förbud mot användning av växtskyddsmedel inom vissa områden och miljöstraffavgift för överträdelse av förbuden* (d.nr M2020/00660/R)

Riksförbundet Bostadsrätternas Sverige ekonomisk förening, nedan Bostadsrätternas, är en intresse- och serviceorganisation för bostadsrättsföreningar med cirka 8 600 bostadsrättsföreningar som medlemmar i hela Sverige med sammanlagt cirka 350 000 hushåll. Bostadsrätternas har beretts tillfälle att inkomma med yttrande över rubricerat förslag och får framföra följande.

Bostadsrätternas anser att det är viktigt med en miljö som för alla är säker och långsiktig hållbar. Det är bland annat av de skälen eftersträvänsvärt att minska onödig användning av växtskyddsmedel. Vi välkomnar därför förslaget. Samtidigt måste en eventuell begränsning av möjligheten att använda växtskyddsmedel och de miljövinster som den kan innebära också vara proportionell mot de praktiska och ekonomiska konsekvenserna för de verksamhetsutövare som påverkas. Vår bedömning är att förslaget i promemorian i vissa avseenden inte är tillräckligt väl utrett för att kunna bedöma följderna, varför vi i detta läge varken kan avstyrka eller tillstyrka förslaget. Nedan utvecklar vi några av våra synpunkter.

För att kunna utvärdera behovet av det förbud som föreslås och huruvida avsedd verkan skulle uppnås vid ett eventuellt genomförande krävs information om i vilken omfattning växtskyddsmedel – såväl privat som yrkesmässigt – i dag faktiskt används i de miljöer där användning ska förbjudas. Det fordras även en bedömning av i vilken mån de produkter som i nuläget nyttjas skulle kunna omfattas av förslaget om undantag från förbud. I promemorian

saknas i hög grad sådana uppgifter, även om viss information kan erhållas från Kemikalieinspektionens rapport 4/17, vilken refereras flera gånger i förslaget. Rapporten avser emellertid enbart privat användning och även i det nu aktuella förslaget konsekvensanalys tycks man utgå från att det framför allt är privatpersoner som berörs av förbudet. Flera av de miljöer som omfattas av förbudet ägs och förvaltas dock av kommersiella fastighetsägare, kommuner eller bostadsrättsföreningar, vilka normalt inte har möjlighet att på egen hand utföra skötselåtgärder, utan snarare anlitar markentreprenörer för sådana uppgifter. Hur dessa fastighetsägargrupper skulle påverkas är inte utrett. I förslaget antas att förbudet kommer att medföra en övergång till alternativa metoder, varav flera förutsätter mer fysiskt arbete eller ökade kostnader. Någon bedömning av vilka merkostnader detta kan medföra för en fastighetsägare som köper alla sådana tjänster är inte klarlagt.¹ Vi anser att dessa frågor behöver utredas närmare innan ett beslut kan fattas för att säkerställa att avsedd effekt faktiskt uppnås och att konsekvenserna för berörda verksamhetsutövare inte blir orimliga.

Det finns flera alternativa förslag, vilka tidigare har remitterats och som avfärdas i konsekvensanalysen (s. 30). De äldre förslagen synes ha utgått från att grundproblemet är okunskap hos privatpersoner vid användning av växtskyddsmedel och har åsyftat att lösa det problemet.² De förslagen hade inneburit att yrkesmässig användning av växtskyddsmedel fortfarande skulle vara godkänd inom vissa ramar. Det förslag som nu föreligger är betydligt mer långtgående genom att ett generellt förbud mot all användning på vissa platser införs och alltså även eliminerar yrkesmässig användning. Denna skärpning har inte motiverats i förslaget, och enligt ovan inte sett till sina konsekvenser heller analyserats. Vi anser att bakomliggande överväganden behöver redovisas och att det hade varit önskvärt med en närmare bedömning av förslaget ställt i relation till tidigare remitterade förslag.

¹ Kemikalieinspektionen antyder i Rapport 4/17 att konsekvensen kan bli högre kostnader och mindre effektiv bekämpning (s. 43).

² Se exempelvis Kemikalieinspektionens rapport 4/17 s. 35 och regeringens uppdragsbeskrivning till Kemikalieinspektionen (bilaga 1, s. 2).

I och med att förslaget innebär ett förbud mot användning av växtskyddsmedel på vissa angivna platser, men inte ett förbud mot försäljning, finns det en risk att inköp och (otillåten) användning fortsätter omedvetet eller medvetet. Det kan därför finnas skäl utöka informationsplikten för den som överlåter växtskyddsmedel för icke yrkesmässig användning till att även omfatta var växtskyddsmedel inte får användas.

Det torde i praktiken vara mycket svårt för tillsynsmyndigheter att kontrollera i vilken mån framför allt privatpersoner använder växtskyddsmedel på platser där användning inte är tillåten.³ Tillsynen riskerar att ytterligare försvåras genom att en av de platser där användning förbjuds är tomter. Såsom begreppet definieras i plan- och bygglagen krävs en kvalificerad bedömning i det enskilda fallet om vad som avses. För en fastighetsägare kan det vara svårt att göra denna bedömning och det kan alltså uppstå en situation där växtskyddsmedel får användas på vissa platser på den egna fastigheten men inte på andra.

Det finns många bostadsrättsföreningar med radhus, parhus eller friliggande villor. I sådana föreningar är det för föreningens styrelse mycket svårt att utöva detaljkontroll över hur medlemmarna agerar på den tomt som ofta ligger i anslutning till lägenheterna. Vi anser att det är viktigt att eventuella sanktionsavgifter ska tas ut av den som har begått överträdelsen och att fastighetsägaren (föreningen) inte ska presumeras vara ansvarig för överträdelsen.

Vid eventuella frågor om detta svar hänvisas till David Sjöqvist, styrelserådgivare teknik/miljö på david.sjoqvist@bostadsratterna.se.

Med vänlig hälsning

Ulrika Blomqvist

VD

³ Detta noteras även av Kemikalieinspektionen i Rapport 4/17, s. 33 och 37.